

Retkeilijä

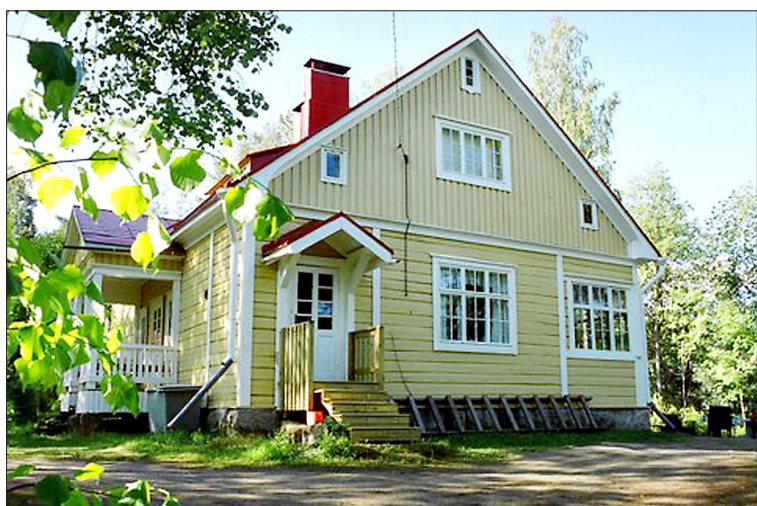
TRL – 44 vuotta toimintaa

Nro 2

5.5.2015

Suomalaisen mielimaaisemaa Päijännettä ihailmassa Tarmo Tikka. Kuva: Hilkka Tikka

Koivula on kauniin Kallaveden rannalla kuten mainio saunakin. Kuva: Ilpo Rossi

Kesäiseen Kuopioon 12.–14.6.2015

Kuopio tanssii ja soi kesäkuussa, silloin on mukava viettää viikonloppu Kuopion Retkeilijöiden Koivulassa kulttuurin ja kuntoilun merkeissä.

Asutaan Koivulassa Kallaveden rannalla, Savisaaressa. Retkeillään Puijolla, kuten Minna Canth aikoinaan. Tutustutaan kaupunkiin, kierrellään Kuopion kauniita puistoja, ihmetellään lukuisia patsaita. Tanssiviikolla on tanssiesi-tyksiä torilla kaiken kansan nähtävillä. Iltaisin on upeita näytöksiä Musiikkikeskuksella. Iltaisin voi viettää aikaa myös Koivulassa kuopiolaisten retkeilijöiden seurassa saunoen ja nauttien linnunlaulusta ja yhdessäolosta.

Toimitaan kohtuullisen kuppauksen

periaatteella, laitetaan yhdessä ruokaa ja liikutaan kimppakyydeillä tai julkisilla, yöpymismaksu on 10 €/yö.

Sunnuntaina tehdään retki Kaaville, Metsähallituksen Telkänmäen perinnetilalle Luonnonkukkien päivän merkeissä. Tarjolla entisajan elämää, lampaita ja muita eläviä ja pelimannien puskasoi-toa. Oikein sopiva retki koko perheelle.

Tervetuloa TRL-väki, eripuolilta maa-ta ja Kuopiosta, viettämään mukavaa vii-
konloppua Koivulaan! Ota mahdollisim-
man pian yhteyttä Kuopion Retkeilijöi-
hin: Liisa Niskanen puh. 040 75 16143
tai lm.niskanen@suomi24.fi

Tutustu Tanssii ja soi –ohjelmaan:
kuopiodancefestival.fi

Tunturiteatteriin Lemmenjoelle ja kuningasrapuja pyytämään Pykeijään 21.–30.8.

Lappi on yllätysten maa: Lemmenjoen Ravadaskonkällä esitetään Samuli Pau-laharjun teksteihin perustuvia Juha Hurmeen dramatisoimia ja ohjaamia pie-noisnäytelmiä kokoelmasta ”Tunturien yöpuolta” torstaina 27.8. ja niitähän me TRL:n jäsenistö menemme katsomaan!

Lähtö Helsingistä pe 21.8. klo 19 ja paluu su 30.8. iltapäivällä Enontekiön Varkhanmukan /Vuontispirtin, Finn-markin Pykeijän ja Inarin Lemmenjo-en kautta.

Mukaan pääsee matkan varrelta joko läntistä (Jyväskylä) tai itäistä (Kuopio) reittiä ajettaessa riippuen, mistä tulee enemmän kyytiläisiä. Matkan hinta on, jos osallistujia on täysi bussi, 430 € ja sii-hen sisältyy autokuljetukset sekä majoit-us aamu- ja iltapaloiheen. Jos osallistujia on 40, hinta on 450 €. Jäämeren Sauna ja muut saunat sekä rapuretki Varangin vuonolla ja venekuljetus Lemmenjoella eivät sisälly hintaan.

Matkanjohtajana toimii Armi Salenius ja kuljettajina Jorma Ekholm ja Pekka Suomi.

Lisätiedot ja ilmoittautumiset:

Armi Salenius (armi.salenius@gmail.com) tai 040-509 8259,

Ellen Granholm (ellen.granholm@gmail.com) tai 0500-967 941

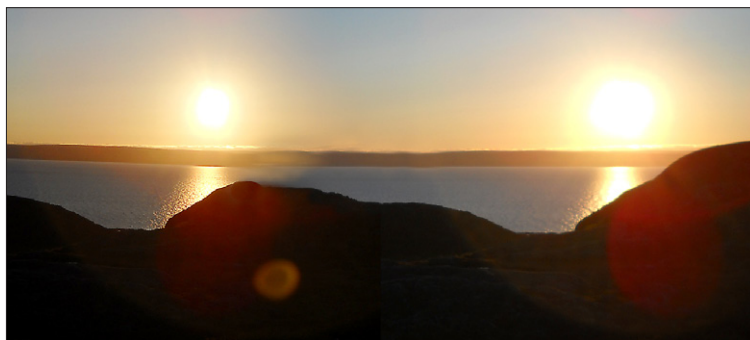
Maija Koponen (tyovaenretkeilyliitto@gmail.com) tai 045-136 9744.

Ilmoittautumisen yhteydessä ennak-komaksu 200 € Työväen Retkeilyliitto ry:n tilille Nordeaan FI66 1521 3007 119458, viite 13042.

Matkaohjelma TRL:n ja Tapiolan Maa- ja Meriretkelijöiden kotisivuilla ja lähetetään postitse tarvittaessa.

Tervetuloa kaikkien aikojen teatteri/ruska/rapuretkelle!

Armi, Ellen ja Maija

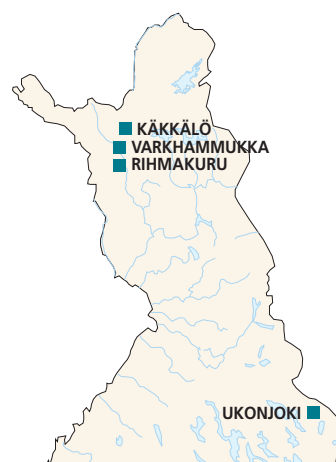
Keskiyön aurinko käväisee Jäämeressä. Kuva: Pertti Mikkela

Kesä-
retkiä
kaikille

Sisäisivuilla.

Mainiot
tukikohdat
Lapin ja
P-Karjalan
majat

[www.tyovaen-
retkeilyliitto.com](http://www.tyovaen-retkeilyliitto.com).

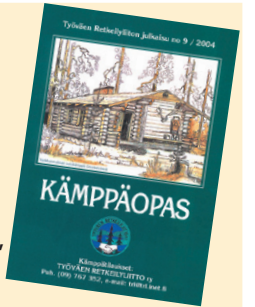

TYÖVÄEN RETKEILYLIITTO ry Luonnonystävien kansainvälisen Liiton (Naturfreunde Internationale, NFI) Suomen jäsenjärjestö, perustettu 1971. Toimisto: Sturenkatu 27, 4. krs. 00510 Helsinki puh. 045 1369 744 • sähköposti tyovaenretkeilyliitto@gmail.com www.tyovaenretkeilyliitto.com • NFI internetissä www.nf-int.org
Palvelemme: ti, ke, to klo 9-16
Toimistonhoitaja: Maija Koponen
Puheenjohtaja: Pauli T. Komonen, puh. 0400 350 515
TRL:n tili: Nordea FI66 1521 3007 119458.

Retkeilijä-lehti:
 Toimitus Hilikka Laitinen, puh. 0440-500354, hilikka.laitinen@gmail.com
 Seuraava Retkeilijä ilmestyy 8. syyskuuta 2015 Demokraatti-lehden liitteenä.
 Aineistot kuukautta aiemmin.

Kysy TRL:sta vapaita kämppiä ja tilaa Kämppäopas, puh. 045 1369 744.

Retkeilijä-lehti on luettavissa, myös aikaisemmat numerot, TRL:n nettisivuilla näköissivuina.
www.tyovaenretkeilyliitto.com

Puheenjohtajan palsta

Kevään kohinaa

Vaalit on sitten paremmalla puolella. Kansa on puhunut ja pulinat pois. On mielenkiintoista nähdä millaisen hallituksen Sipilä kokoa nostamaan maata lamasta. Lehden ilmestyessä tiedämme todennäköisesti vastauksen. Onnea tasapuolisesti kaikille kansanedustajille. Työväen Retkeilyliitossa on jäseniä niin poliittisesti oikealta, keskeltä kuin vasemmaltakin. Meillä saa ajatella maailman menosta oman mieltymyksensä ja vakaumuksen mukaan. Tärkeintä on kunnioittaa puhdasta luontoa ja säilyttää se tuleville sukupolville perinnöksi. Nauttia liikunnasta, retkeilystä ja matillisesta matkailusta.

Kuivurintuvan kyläparlamentissa kuultua: "Pidetäänkö hiljainen hetki 57 keupalaisen siirryttyä ajasta iäisyteen?" Porukka oli yhtenä kysymysmerkkinä - miten niin? "No, Kääriäinen sai 57 ääntä vähemmän kuin edellisissä vaaleissa."

Päätoimittajan toive oli kertoa jokin vanha retkikokemus. Mieleen tuli eräs kokemus koskien koluamisesta. Vuosia sitten saivat kaverit houkutelua kaanoitiseikkailulle Vaikkojoelle. Seuralle oli hankittu pari Kuohu-kajakia. Selaisia leveähköjä lättänoita nostoköllillä. Niihin rustattiin jonkinlainen aukko-peite. Sellainen pyykkipojilla kiinnitet-

tävä. Sitten vaan kalusto virtaan ja menoksi. Ei siinä mitään koulutusta tarvinnut. Kyllä tämä hallitaan. Nuoruden uhoako lie ollut. Pahimpaan virtaan huutelivat kokeneemmat, siellä ei ainakaan ole kiviä. No alkoihan se meno sujua muutaman läheltäpiti tilanteen jälkeen. Perille päästiin kaatumatta. Olivat ilmeisesti kaikki suojelusenkelit ja varaenkelitkin hartioilla istumassa. Reissu oli oikein positiivinen kokemus koska kävin koluamassa samat kosket useasti myöhemminkin, tosin paremmin varustautuneena. Mutta tähän tarinaan liittyy ikimuistoinen tapahtuma. Siksi sen kerroin. Taustaksi, elettiin aikaa jolloin valtion virkamiehet ajoivat mustalla Saab 99 -autolla. Meillä sattui olemaan huoltoautona sellainen. Ajo-vuorossa oli, käytetään hänestä vaikka salanimeä Lerssi. Lerssi eksyi metsäautoteillä, joita risteili aika paljon pitkin ja poikin. Aikansa ajeltuaan hän näki vaatimattoman talon mäen harjanteella ja pyyhkäisi kysymään tietä muistaakseni Rakkinekoskelle. Puron rannalla oli vanhempi naisihminen pyykin pesussa. Nainen säikähti suunnattomasti kun musta Saab ilmestyi pihapiiriin. Oli kuulemani mukaan veteen suistuminen melko lähellä. Lerssi nousee au-

tosta ja kysyy ystävällisesti voisiko nainen neuvoa tien Rakkinekoskelle. Nainen keräilee kalpeana hameenhelmat kainaloon ja lähtee juoksemaan kohti taloaan ja huutaa hädissään: "Oottoo, oottoo haen hampaat tuvasta." Kaikki päättyi onnellisesti. Naisihminen selvisi järkytyksestä ja Lerssi sai ajo-ohjeet taukopaikallamme, jossa häntä jo hieman huolestuneena odottelimme.

Pitäähän sitä omaa väkeäkin muistaa. Kiitos ahkerille talkoolaisille toimistomme muuttaessa Hakaniemestä Vallilaan. Kaikki tavarat saatiin ripeästi siirrettyä pisteestä A pisteeseen B. Vierimaan Jussi sompaili ammatillaisen ottein tempuilevaa autoa pitkin Helsingin katuja. Hankalin osuus oli painavien kaappien kantaminen neljanteen kerrokseen. Siellä ne nyt jököttävät. Toivottavasti joku muu kantaa ne pois, jos joskus on tarvetta. Ihme kyllä kaikki tavarat mahtuivat pienen pieneen toimistoomme. Tästä jos vielä tilat pienenevät täytyy Majan tilalle palkata hieman pienikokoisempi toimistonhoitaja.

Hyvää kevättä ja kesää kaikille jäsenillemme. Retkeillään!

Pauli T. Komonen

Pitkospuut ovat retkeilijän maantie. Hanikan luontopolku Espoossa kulkee vuokkometsissä ja noudattelee meren rantoja. Kuva: Pertti Mikkilä

Lisää retkiä sisäsivuilla.

Retket ovat kaikille avoimia, vetäjinä kokeneet retkeilijät. Tervetuloa.

8.-9.5. ViRetin linturetki Hangon Tulliniemen luonnonsuojelualueelle. Tiedot ViRetin ohjelmassa s. 7.

23.5. la (muuttunut aika) Yrttikurssi Nuuksion Stenbackassa.

12.-14.6. Kuntoa ja kulttuuria Kuopiossa. Ks. ilm. s.1

25.-28.6. Vesijärvi-melonta. Ks. s. 4

11.-18.7. TRL-melontaviikko. Ks. s. 4

19.- 25.7. Pyöräretki savolaisittain Kuopio-Valamo. Lisätietoja: helena.nurmio@gmail.com Puh. 0400 432 099.

31.7.- 2.8. Ukonjoki-päivät. Ks. ilm. s. 4.

10.- 14.8. Lämpäri viikko Kallioniemessä. Ks. ilm. s. 7.

15.- 16.8. La-su merellinen perheleiri Rövarn-saarella Espoossa. Ks.ilm. s. 5.

29.8. la Suomen luonnon päivän tapahtumia: mm Sienikurssi Stenbackassa, ks. ilm. s. 5, Karjalan Retkeilijät Ukonjoella, Kangasalan Retkeilijät Herityssä omin ohjelmin.

21.8.- 30.8. TRL-retki Lemmenjoelle ja Pykeijaan. Ks. ilm. etusivulla.

11.- 19.9. TRL:n Loistava ruskaviikko Varkhanmukkassa. Läh. armi.salenius@gmail.com p. 040 509 8259

3.- 4.10. TRL:n perinteinen syyspatikka. Lisätiedot seur. Retkeilijässä.

Yrttikurssi Nuuksion Stenbackassa lauantaina 23.5. alkaen klo 9 aamu-uinnilla

Luonnonryntien keruu, tunnistus ja käyttö, yrtti/turvesauna, yrttiateria. Osallistumismaksu 20,-

Lisätiedot: Hilikka Laitinen p. 0440 500354, hilikka.laitinen@gmail.com

Ilmoittautumiset 15.5. mennessä.

Stenbackaan pääsee bussillakin, noudamme Veikkolasta.

Tuokkosellinen vitamiineja ja kivennäisaineita = vuohenputken lehtiä.

Talkoot majoillamme

Ukonjoella 22. - 24.5. Lapin majoilla 6.- 13.6.

Matkakustannuksissa avustetaan ja ruoka tarjotaan. Ukonjoen osalta ilmoittautumiset Ilmolle, puh. 050 543 1954, ilmo.nousiainen@elisanet.fi. Ja lapintalkoiden osalta Paulille (0400 350 515, paulitkomonen@gmail.com) tai liiton toimistolle.

Hyötyliikuntaa – sano!

Sitä päästiin harrastamaan ainakin Ukonjoella. Tasan eivät käy onnen lahjat, Etelä-Suomessa lunta oli niin niukasti, että hiihto jäi tosi vähiin. Kuvista voi arvata, että luonnollisen liikunnan harrastajat Erkki Ajakainen ja Seppo Parviainen olivat tyytyväisiä? Mutta hyötyliikuntaa on vielä saatavilla, puut pätkiksi ja klapeiksi Ukonjoen talkoissa. Tervetuloa! Kuva: Erkki Ajakainen.

Erkki Ajakainen ja Seppo Parviainen pudottelivat 23.2. Ukonjoen saunan katolta melkoista lumikuormaa. Kuva: Esa Parviainen.

Hyvän mielen keräys

Majat kaipaavat joka vuosi huoltoa ja parannuksia. Haluamme pitää majamme sellaisessa kunnossa, että niissä on miellyttävä viettää oma-toimista, liikunnallista vapaa-aikaa. **HYVÄN MIELEN TALKOOT** -lahjoituskampanjalla kartutetaan TRL:n majojen hoitorahastoa.

Lahjoittamalla sopivan summan tilillemme olet mukana kämppätkä-koissa omalla "hyvän mielen" panoksellasi. Lahjoituksia voi osoittaa Työväen Retkeilyliiton tilille Nordeaan, IBAN FI66 1521 3007 119458. Viitenumero on 11633.

Kiitokset lahjoittajille!

TRL:N MAJAVUOKRAT 2015 Vuodepaikkamaksut

Varkhanmukkassa (Enontekiöllä)

jäsen	aikuinen 8 e	alle 12-vuotiaat 4 e
ei-jäsen	aikuinen 12 e	alle 12-vuotiaat 7 e

Rihmakurussa (Kittilässä) ja Ukonjoella (Lieksassa)

jäsen	aikuinen 10 e	alle 12-vuotiaat 5 e
ei-jäsen	aikuinen 14 e	alle 12-vuotiaat 8 e

Majoja voi varata vuodepaikkamaksulla tai viikko/vrk-hinnalla. Tarkemmat hintatiedot netissä www.tyovaenretkeilyliitto.com sivulta Majat / Majamaksut.

Käkkälön majaa Enontekiöllä vuokrataan vain kesäaikaan viikko- tai vrk-hinnalla, 170 e / viikko, 26 e / vrk.

Maksut majavuokrauksesta TRL:n tilille IBAN FI66 1521 3007 119458

Yksi meistä TRL:ssa

Pirkko Virtanen,

Espoon Retkeilijöiden jäsen
10 kysymystä Pirkolle

1. Kuinka kauan oletkaan ollut ER:n jäsen ja sitä ennen HTR:n jäsen? Mikä sai sinut liittymään retkeilyporukkaan?

Liityin heti HTR:n perustamisen jälkeen v. 1967. Sinä kysyt minulta, että lähdetkö Itävallan vuoristoon vaeltaamaan? Siinäpä vetonaula! Vastasin parin minuutin jälkeen KYLLÄ! Ja myöhemmin tulini mukaan järjestämällesi TRL:n alppijaoston retkelle Norjan korkeimmille Jotunheim ja Glittertind-vuorille.

2. Mistä päin olet kotoisin?

Synnyin Lahdessa. Olen asunut Helsingissä vuodesta 1946, mutta edelleen tunnen itseni lahtelaiseksi. Lapsena ja senkin jälkeen vietimme kesii Lahden kirjatyöntekijäin Unkari-saaressa, jossa opin uimaan, kun aina oltiin vedessä.

3. Arvaan, että mieliharrastuksesi on laulaminen, mutta on niitä muitakin. Mitä? Runoileminen? Liekö sukuvika kumpikin harrastus?

Kyllä. Muistatko, kun tein Norjan reissulla kronikan koko retkestä. Myöhemmin sisareni SirkkaMaija peri minulta sen taidon. Hän tekikin TRL:n tunnuslaulun Houkutus sanat. Olen

laulanut eri kuoroissa 60 vuotta. Koska ääneni ei enää tyydyttänyt minua itseään vanhempana, aloitin runojen lausunnan. Elämässä pitää olla juoni!

4. Mikä tapahtuma on erityisesti jäänyt mieleen elämän varrelta?

Ollessani Eläkkeensaajien keskusliiton lomapaikassa Rajaniemessä v. 92 pelastin erään naishenkilön hukkumasta. Hän oli mennyt saunasta uimaan ja verenkiertohäiriön takia menettänyt tajuntansa uudessaan. Huomasin tapauksen ja aloin heti elvyttää häntä rannalla sekä hälytin apua. Toimin oikein ensiapukurssin ansiosta.

5. Äskettäin olivat eduskuntavaalit. Olet yhteiskunnallisesti valveutunut. Toivatko vaalit mieleen erään elämänvaiheen?

Kyllä vaan. 55-60 vuotta olen ollut vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsen sekä puheenjohtaja. Vaalitoimikunta kävi sairaaloissa, vankiloissa ym laitoksissa avustamassa ennakoäänestyksessä. Kun täyten 80 vuotta alkoivat jalat reistailla ja piti lopettaa tämä kutsumustehtävä.

Hauska muisto: eräässä varuskunnan merilinnakkeessa oli mieshenkilö, joka ei päässyt sairautensa vuoksi äänestämään. Armeijan vene kuljetti lautakunnan saareen ja mieshenkilö sai äänestettyä.

Muuten: on vääriä luuloja lautakunnan jäsenten toiminnasta. Me emme johdattelleet äänestäjää mihinkään suuntaan, lautakunnassa on eri puolueiden edustajat ja he kyllä valvovat toistensa tekemisiä.

6. Mielilaulusi ja miksi?

Laulussa pitää olla hyvä sanoma. Tapio Rautavaaran Köyhän pihapuu -laulu on sellainen ja Louis Armstrongin Kainis maailma, jonka Lasse Mårtenson on laulanut suomeksi. Retkilauluista Lappilaulu on mieluinen. Enoni Reino Helismaa suomensi kauniisti ulkomaisia lauluja oman tuotantonsa lisäksi.

7. Me ”Stretch-tytöt” lauloimme satumanvaraisella kokoonpanolla silloin tällöin mm. TRL:n Retkeilypäivillä. Houkutus-laulun ensiesitys oli v. 1996 Elohovissa. Huomasimme, että säkeistö pyöräilystä puuttui. Mitä tapahtuikaan?

No, ei siinä mitään – SirkkaMaija istahti kivelle ja teki sen säkeistön siinä paikassa. Ja sitten päästiin laulamaan kaikkien retkeilyn harrastusmuotojen säkeistöt. Siitä asti on laulua laulettu monissa tilaisuuksissa.

8. Jos olisit lintu, mikä lintu olisit?

Satakieli, joka on monipuolinen laulaja. Olen kuunnellut sitä juhannusyönä Kirkkonummella. Se lauloi tuomipuun oksalla, lauloi ja lauloi, loistava laulaja. Ja se saa laulaa silloin kun haluaa. Niin minäkin haluaisin. Toinen hyvä laulaja on laulurastas, joka osaa laulaa Anna-rumban!

9. Mikä on ollut mieleenjäädin retki?

Kyllä se ensimmäinen retki sinne Itävaltaan, St. Wolfgangiin oli ikimuistoisin.

10. Mottosi, elämänohjeesi?

Pirkko muistorikkaassa itävaltalaisuudessaan, jossa suoritusmerkkejä korkean paikan saavutuksista. Kuvan otti Pirkon poika Jukka.

Edelleen järjestän tuettuja lomia ikäihmisille. Silloin ajattelen: Haluan olla kiltti. Se tekee elämän helpommaksi kaikille.

Kiitos Pirkko haastattelusta, runoillaan, lauletaankin ja ollaan kilttejä.

Hilkka Laitinen

Erkki Wiksten katselee Korvatunturia v. 1967. ”Ei Korvatunturi ihmeen suuri ole, tuskin jylhä ensinkään, mutta siinä on jotakin erikoista”, kirjoitti Erkki. ”Se on kolmihiippiinen tunturi, siinä on pää ja korvat. Toinen korva on Venäjän puolella.” Kuvan ottajasta ei ole tietoa.

Retkeilijöiden arkistot talteen

Työväen Retkeilyliiton jäsenet voivat tallentaa yhdistyksiensä ja myös jäsentensä aineistoja Työväen Arkistoon. Tähän mennessä tätä mahdollisuutta ovat käyttäneet vain Työväen Retkeilyliitto ja Helsingin Työväen Retkeilijät. Olisi toivottavaa, että myös muiden järjestöjen aineistot tallentuisivat arkistoon. Onhan itse harrastuksen ja myös Suomen luonnon tilan kannalta arvokasta, että saamme talteen tietoa siitä, missä on hyvä vaeltaa, mitä uusia reittejä, luonnon- tai kansallispuistoja on olemassa ja minkälaisia kokemuksia retkeilyjoilla siellä on. Miltä luonto näyttää eri vuoden aikoina ja eri vuosikymmenien päästä tulee luonnollisesti parhaiten esiin valokuvista. Ne ovat hyviä lähteitä silloin, kun niissä on tieto paikasta, ajasta ja kuvan ottajasta. Helsingin Työväen Retkeilijät tekevät hyvää työtä ja järjestävät tapaamisia, joissa vanhoja kuvia ja henkilöitä tunnustetaan.

Arkistointi ei ole vaikeaa. Omasta toiminnasta syntyneet paperit, valokuvat, julisteet ja myös videot ja äänitteet muodostavat järjestön arkiston. Työväen Arkiston kotisivulla on pieni arkistopas, jos haluaa palauttaa mieleen, mitä aineistoja säilytetään pysyvästi. Aineistot voi tuoda tai lähettää arkistoon, esi-

neistön välitämme työväenmuseum Wers- taalle.

Suosittelen käymään Työväen Arkiston kotisivulla www.tyark.fi ja siellä ”aineistohaun” kohdalta voi etsiä järjestöä, kuntaa, henkilöä, tapahtumaa yms. Arkiston koko aineiston (yli 7 hyllykilometrin!) luettelot ovat internetissä ja kotikoneelta luettavissa. Ja kotisivuilta löytyy paljon muutakin, mm. kohdasta arjenhistoria.fi monen eri arkiston ja museon digitoituja valokuvia – myös retkeilyä.

Työväen Arkisto on sosialidemokratien työväenliikkeen keskusarkisto, joka on yli sata vuotta toiminut tässä tehtävässä. SDP:n aineistot piireineen, puolueosastoineen ja eduskuntaryhmineen on laajin kokonaisuus. Poliittisen aineiston ohella toinen suuri aineistoryhmä on ammattiyhdistysliike keskusjärjestöineen, liittoineen ja paikallisine yhdistyksineen. Kolmannen kokonaisuuden muodostavat nais- ja nuorisoliike, osuuskaput, työväen lehdet ja yritykset, kulttuuri- ja harrastusjärjestöt kuten työväen teatterit, kuorot, orkesterit – ja tähän ryhmään kuuluu myös retkeily. Arkistossa käy vuosittain pari tuhatta asiakasta – ja yhä edelleen vuoden 1918 koelma on suku- ja paikallishistorian tutkijoiden kovassa käytössä. Se on koko-

naisuudessaan digitoitu ja kotisivumme hakemistossa luettavissa – samoin kuin SDP:n ja monen liiton pöytäkirjat.

Työväen Arkistossa on huomattava määrä henkilöarkistoja ja biografisia tietoja. Työväen retkeilijöiden osalta tärkeä henkilöarkisto on Erkki Wikstenin koelma. Se sisältää tietoa mm. TRL:n organisaation ja majojen rakentamisesta ja kansainvälisistä suhteista. Jokaisen henkilökohtaiset kokemukset, elämänsäku ja muistikuvat ovat arvokkaita. Talennamme Työväen Muistitietokokoelmaan kirjoitettuja tai kerrottuja elämäkertoja ja niitä on kertynyt yli puolen vuosisadan ajalta kymmenisen tuhatta. Muistelmia rikastuttavat asiakirjatiedot. Elämäkertoihin on laadittu sisällysluettelo, joten ne löytyvät paikkakunnan, nimen, aiheen tai muun hakusanan mukaan myös arkiston hakukoneesta.

Työväen Arkiston yhteystiedot:
www.tyark.fi ja sähköposti: info@tyark.fi ja puh. 09 7743110
Sörnäisten Rantatie 25, 2 krs.
00500 Helsinki
Avoinna: arkipäivisin klo 10-16 ja tiistaisin ja torstaisin klo 10-19

Marjaliisa Hentilä
Erikoistutkija, retkeilijä
Työväen Arkisto

Lähiretkeilyä ikäihmisille

Kuusankosken Retkeilijöiden seniorijasto on saanut tunnustusta osallistumisesta valtakunnalliseen ”Vie vanhus ulos” -kampanjaan. KuuRetlaiset osallistuivat kampanjaan joulu-helmikuun aikana ja saivat ”Jaksavan järjestön” tunnustuksen tammikuun suorituksista. Ikäinstituutin Voimaa Vanhuuteen -tempauksessa kertyi koko maassa noin 3900 kirjattua ulkoilutusta, kun tavoitteena oli 15 000. KuuRetin osuudeksi kertyi 168 ulkoilutettua vanhusta – suhteellisen runsaasti, eli yli 4 %, kokonaismäärään ja asukaslukuun verrattuna.

Seuramme jäsenistä vajaa 20 osallistui neljässä palvelutalossa vanhusten ulkoilutukseen. Talvi oli suosiollinen, eikä yhtään ulkoilutuskertaa tarvinnut perua sään takia. Ulkoilutustoimintamme on jatkunut nyt pari vuotta ja tuntuu siltä,

ettei se voi laantua; niin suuri on tarve ja kiitollisia vanhuksia riittää. Rakasta ilmaa, hiukan rasitusta pyörätuolin työntämisestä ja leppoisaa jutustelua vanhusten viisauksista oppien – siinä on haastetta ja tunnustusta samalla kertaa.

Yritämme pitää omaa vireyttämyyden pienillä, parituntisilla kävelyretkeillä omaan paikkakuntaan tutustuen. Ensimmäisenä retkenä oli tutustuminen uuteen Niivämmän luontopolkuun ennen lumien tuloa. Sen jälkeen olemme kävelleet Ruukinportin vanhalla tehdasalueella, Voikkaalla ja Markankylässä. Huhtikuussa on tarkoitus tutustua Kuusankosken patsaisiin.

Teksti ja kuva:
Seppo Tahvanainen
KuuRet 55+ jaoston puheenjohtaja

Helmikuussa maisemassa etenemme Hellstenin Taunon johdolla Voikkaan Sikomäellä.

"Kyllä minä niin mieleni pahoitin, kun sanoivat, että PITKÄ SAIMAA on romutettava."

– Eikä, sehän ei ole vielä neljäkymmentä. Kyllä se vielä kulkee!

– Ei ole sanottu, pitkässä juoksussa se on haasteellista. Sen pohja on ihan romuna. Myrskyssä se pettää ja se on meinoa sitten.

– Olisko noin? Viime kesänä se kesti vaikka mitkä kelit. Lyökin pookillekin vedettiin pitkä selkä aikamoisessa hiivassa. Koko viikko meni Selkämerellä kivasti, vasta viimeisenä päivänä en kerinyt muuta kuin lappaa vettä ulos.

– Joo, mutta kuule, onhan se ollut sulle uskollinen ja luotettava kaveri ja kes-

tänyt kanssasi vuosikymmenet Virolahdelta Tornioon. Teidän pitäis päästä jo vanhuuden lepoon.

– Ai että minunkin?

– No, en minä sitä...

– OK, pannaan Pitkä-Saimaa arvokkaasti museoon ja aletaan etsiä uutta, yhtä pitkäikäistä kaksikkoa. Mitä sanot siihen? Vai mitä huokailet?

Keskustelua vanhan kanoottiystävän äärellä, muistiin merkitsi Hilikka Laitinen.

Vielä viime kesänä Pitkä-Saimaa sai uuden Roska Roope-tarran kanteensa. Tänä kesänä se ei sitä tarvitse.
Kuva: Juha Saarinen

Pitkä Saimaa -kaksikko Lyökin saaristossa Selkämerellä 2014.
Kuva: Pertti Mikkela

Karjalan kunnaille!

TRL:n UKONJOKI-PÄIVÄT pe-su 31.7. - 2.8.

Retkeilijöiden yhteiset tapaamiset ovat aina olleet antoisia ja hauskoja.

Tervetuloa jälleen tapaamaan tuttuja ja tutustumaan uusiin kavereihin sekä marjaan, kalaan ja retkeilemään. Karjalan retkeilijöillä mahtaa olla takataskussa Ukonjoki-henkeen sopivaa ohjelmaa. Halukkaille on luvassa uittopolku, lähijä ja kaukoretkiä.

Onhan paikalla mielenkiintoinen historia, josta ammentaa tarinoita ilta- ja aamupöydille.

Ei ole pahitteeksi vaikka tulijoilla eri puolelta maata olisi plakkarissaan tultaisina yölläsohjelmaa. Se olisi suorastaan suotavaa!

Mukaan omat eväät, toistaiseksi ei ole ketään "elämän luukun hoitajaksi"

ilmoittautunut. Vaan aika näyttää, min-käläinen soppa vielä syntyy.

Lisätietoja: Erkki Ajakainen, puh. 044 292 0606, eki100@suomi24.fi

Muista varata majoitus ajoissa liitosta! Telttailu on myös mahdollista pihapiirissä.

Kesää vesillä

Koe keskikesän tunnelmaa!

Melontaretki: Vesijärven ympärikierto 25. - 28.6.

Lähtö ja paluu: Lahden Kahvisaari, melontamatka yht. n. 75 km.

Osallistumismaksu 25 € sisältäen opastuksen ja kartan.

Lisätietoja, retken aikataulu: Arvo Korkkinen, puh. 044 5817681, arvo.korkkinen@gmail.com

Retken järjestää **SalSa ja Vesisamoilijat ry**, joka lainaa kajakkeja tarvittaessa.

11. - 18.7. TRL:n melontaviikko merellä

Suunnitteilla Hailuoto tai Ouran saaristo

Läh. Pertti Mikkela, puh. 0400 475254 tai pertti.mikkela@gmail.com

Espoon retkeilijöiden tiistaiset iltamelonnat

Laajalahdelta alkavat 2.6. klo 18 ja jatkuvat sään salliessa samaan aikaan. Kajakkeja lainataan 3,-/5,-/ilta. Lapset 1,-/2,- Läh. Pertti.

Iltamelonnalla Seurasaaressa Sinikka Ranta ja Ritva Taivassalo. Kuva: Pertti Mikkela

Retkeilijän gourmettia

"Mä seuduilla näillä oon tunnettu kalamies..."

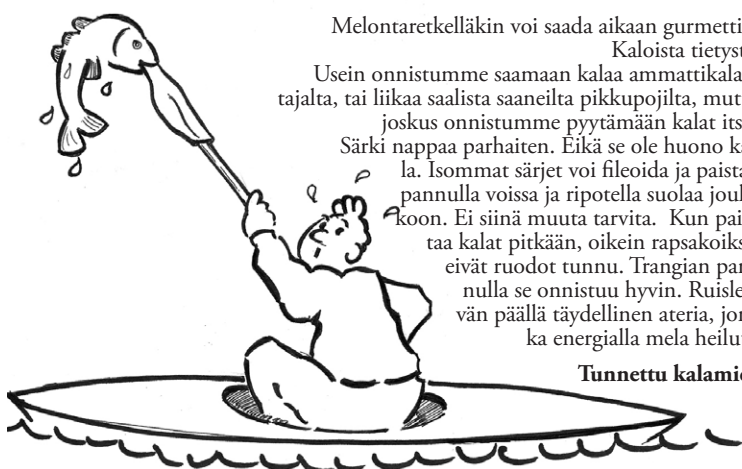
Melontaretkelläkin voi saada aikaan gourmettia.

Kaloista tietysti.

Usein onnistumme saamaan kalaa ammattikalastajalta, tai liikaa saalista saaneilta pikkupojilta, mutta joskus onnistumme pyytämään kalat itse.

Särki nappaa parhaiten. Eikä se ole huono kala. Isommat särjet voi fileoida ja paistaa pannulla voissa ja ripotella suolaa joukkoon. Ei siinä muuta tarvita. Kun paistaa kalat pitkään, oikein rapsakoiksi, eivät ruodot tunnu. Trangian pannulla se onnistuu hyvin. Ruisleivän päällä täydellinen ateria, jonka energialla mela heiluu!

Tunnettu kalamies

WELHOKANOOTIT

Myynti ja vuokraus.
Varastohallimme sijaitsee
20 km Helsingistä pohjoiseen,
Klaaukalla.

Reilu meininki ja järkevinnat
takaavat onnistuneen
kanoottikaupan. Meiltä saat
myös kaikki melonnan varusteet.

Tutustu nettisivuihimme
www.welhonpesa.fi

Myös polku-
veneiden myynti
ja vuokraus!

Welhonpesä

Kauppakuja 10, 01800 Klaaukala
Puh. (09) 879 8886
e-mail: info@welhonpesa.fi
www.welhonpesa.fi

*Maa kunnasten
ja laaksojen
mi on tuo kaunoinen
Tuo hohtees kesäpäivien
tuo loistees pohjan tulien
tää talven, suven ihana
mi ompi soma maa?*

Alkuosa Aleksis Kiven
Suomenmaa-runosta

Kansallismaisema Kolilta. Kuva Pertti Mikkellä

Lisää tietoa "Nuuksio-oliosta"

Stenbackan pihan nuotiotulilla valittiin tämän vuoden "Nuuksio-olioksi" isokäpylintu. Minulla on hyvin niukasti tekemistä Nuuksion kanssa, mutta käpylintujen kanssa olen touhunnut erityisesti Ukonjoella jonkin verran ja siksi muutama virke niistä.

Käpylintulajeja (Loxia-suku) on maailmassa vain neljä, iso-, kirjosiipi-, pikkukä- ja skotlanninkäpylintu. Jos olemme saksalaisten kannalla, niin lajeja on vain kolme, koska uusinkin saksalainen kirjallisuus pitää skotlanninkäpylintua vain pikkukäpylennun alalajina (Bauer ym. 2005), joita tälle lajille on nimetty liki 20. Pikkukäpylintu on hyvin laajalle levinnyt laji – Euroopasta Siperian halki Pohjois-Amerikkaan ja siellä etelässä Väli-Amerikan vuorille asti – ja siksi alalajeja on kehittynyt runsaasti ja mutta luultavasti lajin laajalle ulottuvien vaellusten vuoksi lajiutuminen ei ole edennyt pidemmälle. Kirjosiipikäpylintu elää samoin sekä Euraasian että Pohjois-Amerikan havumetsissä. Suomessa se on harvinaisin kolmesta lajista ja pesivä kanta on hyvin pieni. Isokäpylintu sitä vastoin on selkeästi eurooppalainen laji, jonka esiintyminen idässä päättyy luultavasti jo Ural-vuoristoon.

Käpylintujen pääasiallinen ravinto on

Raimo auttoi käpylintua selfie-kuvan ottamisessa.

nimen mukaisesti havupuiden siemenet; pikkukäpylennulla etupäässä kuusen ja isolla männyn. Tästä seuraa, että lajien yksilömäärät vaihtelevat vuosittain runsaasti niiden siemensadon myötä. Vaihtelu ei useinkaan ole samanaikaisesti. Tämän yhteyden havupuiden siemensatoon osoitti ensimmäisenä Kuopion ympäristössä tekemällään 11 vuoden seurannalla Antti Reinikainen (Reinikainen 1937). Hänen tutkimuksensa on varmaan eräs viitatuimpia suomalaisia lintututkimuksia maailmalla. Viimeksi sitä käytti kuvan kera uudessa kirjassaan tämän hetken maailman johtava lintututkija englantilainen Ian Newton (2013).

Lintujen rengastuksen tutkimuksen apuvälineenä otti käyttöön tanskalainen H. C. C. Mortensen 1890-luvulla ja Suomessa sen aloitti professori J. A. Palmen 1913. Sen jälkeen täällä on rengastettu runsas 11 miljoonaa lintua Luonontieteellisen keskusmuseon Eläinmuseon johdolla. Rengastuksella saadaan ja on saatu tietoa lintujen muutosta – muuttoreiteistä, talvehtimispaikoista ja muuton kestosta – ja populaatiobiologiasta mm. paikkauskollisuudesta, iästä ja kuolevuudesta.

Ukonjoen metsissä käpylintuja on esiintynyt 80-luvun jälkeen runsaammin viitenä kevättalvena-keväänä: 1990 ja 1996 pikkukäpylintuja, 2007 ja 2008 isokäpylintuja ja vuonna 1999 kumpakin laji yhtä paljon. Käpylinnuilla on ilmeinen tarve hankkia joitain hivenaineita kalvamalla savupiippujen muurasta tai kuten Ukonjoen pihamaalla, nuotiokehän laastia tai tuhkaa nuotiotista. Myös saunannurkan ja huussintaustan keltaisella lumella oli ottajia. Suomessa on vuosina 1913-2012 rengastettu 596 isokäpylintua, joista 107 on minun mainittuina vuosina Ukonjoen pihasta pyydystämiä. Pikkukäpylintuja on vastaavana aikana rengastettu 2055 ja niistä Ukonjoen rengastuksia on 139. Lisäksi verkkoihin on siellä osunut yksi kirjosiipikäpylintu, joita Suomessa on rengastettu 240.

Raimo Latja
Karjalan Retkeilijät ry
Eläinmuseon avustaja
rengastajana vuodesta 1959

Porkkalan linturetki

Porkkalanniemellä satoi, kun vesilintuja tiirailtiin, mutta ei se mitään, kesän tuloahan se joudutti. Oli TRL:n linturetki 26.4. ja pikku- ja isot pojat sekä isot tytöt eivät olleet sokerista. Linnut kuitenkin pitelivät sadetta, eivätkä liiemmin näyttäneet, vaikka lintuopas Sinikkamummi kuinka tiiraili lintuputkellaan sateiselle ulapalle.

Pojat Vennu ja Aapo sen sijaan opet-

tivat kuvan ottajalle mikä ero on lätsällä ja lippalakilla. Toivottavasti se tuli selväksi myös yhdelletoista muulle, jotka odottelivat kahvin valmistumista. Kuvasta erottuvat ainakin Camilla, Pertti, Armi ja Jarno. Kuvaajana oli Kaarina Nummela.

Taas todettiin: Kyllä retki aina kotiolut voittaa!

Liikuntaa luonnossa Innasen malliin!

Martti "Huuhaa" Innanen (1931-2014) tunnetaan mielikuvitusriikkaana monialaisena taiteilijana: muusikkona, kuvataiteilijana ja kirjoittajana.

Taidemaalarina hän tuli maankuuluksi naivistit Iitalassa –näyttelyissä alusta eli vuodesta 1989 alkaen. Tänä kesänä "Sydämeni laulu" –näyttelyn (23.-28.5.) ohessa Naivistit Iitalassa Säätio haluaa kunnioittaa Innasta muistonäyttelyllä. Teokset ovat Gallupin taidesäätien koelmasta.

Innasan näyttelyssä on taas "kansakunta kehyksissä" karvahattuineen, pystynenineen ja monine korostettuine tunnusmerkkeineen. Innanen suuresti ihasuttu ja lievästi vihasuttutkin rohkealla nokkeluudellaan ja vastustamattomine oivalluksineen.

Huumormiehenä hän keksi eri paikkakunnille nimikkohahmoja, jotka on ikuistettu hupaisiin teosnimiin, kuten: Tyrnävän Viljon hirmuinen rumpusoo-

lo, Ihmetellään niinku Keuruulla neekeriä, Mouhijärven haitari-Arvi soittaa saksalaista neekerijatsia, Multian iloiset ihmisudet, Pispalan pelimanni, Nilsiän hirmuiset suokalmukit, Pälkäneen parooni, Läyliäisten umpitollo ihmissusi ja Alatalon Aapo Lapuan kestäkievarin renki. Saipa taiteilijan synnyinkaupunkikin omat edustajansa, kuten Hakanien hallin markan pummaaja.

Luonnon helmassa retkeileville sopii malliksi maalaus "Kärsämäen käsilläseisoja". Se on vuodelta 1994. Reissumiehellä on tunnusomaiset "Innasausteet" karvalakki, kumiteräsaappaat, pussihousut henskeleinen ja tuohireppu eväitä varten.

Luonto hymyilee kukikkaana, kesä on saapunut reippailijoiden täysin rinnoin nautittavaksi!

Aira Heinänen
Laajasalon Reippailijat

Kevät herkistää kuvaamaan. Kari Neuvonen kuvaa vappuleppäkerttua Mummosali-vuorella. Kuva: Pertti Mikkellä

Leppäkerttu käyttäytyi kuvassa niin kuin piti. Kiipesi.

TRL:n merellinen perheleiri

Espoon Rövarn-
(Ryöväri)saarella
15.-16.8.

Saareen matkataan laivalla. Vietetään reilua saarielämää: telttailua, luontopolkukisa, erätaitoja, melontaa, retkisauna, uintia, onkimista jne.

Sopii reippaille perheille kuten myös mummeille, kummeille, väreille, ym muille sukulaisille.

Osallistumismaksu 10 €/ aik. 7 €/ alle 16v. Maksu kattaa laivamatkat, ruuat ja ohjelman.

Varusteita lainataan korvauksetta.

Laiva lähtee Otaniemen venesatamasta klo 9, sunnuntaina ollaan samassa paikassa n. klo 16.

Lisätiedot ja ilmoittautumiset: hilkka.laitinen@gmail.com puh. 0440 500354.

Rövarnissa on aavan meren tunnelmaa!

Koko perheen sienikurssi Suomen luonnon päivänä

la 29.8. alk. klo 10 Stenbackassa ja Nuuksion kansallispuiston metsissä. Herkkutattisato oli runsas viime syksynä. Tulkaa metsään, mitä löydetään nyt?

Osallistumismaksu 15 € hlö, lapset ilmaiseksi; hintaan kuuluu sienipitsa ja yksi sieniatia.

Lisätietoja: Hilkka Laitinen, p.0440 500354, hilkka.laitinen@gmail.com

Järj. ER ja Nuuka.

Suutelevat herkkutatit. Kuva: Hilkka Laitinen

Mummosali-vuoren valloittajat

Työn ja luonnon juhlaa vietettiin vappuna talkoilemalla Stenbackassa aattona ja vaeltamalla Vihdin Pajojoen Mummosali-vuorelle vappupäivänä Haastepätkän hengessä.

Kirjosieppo oli saapunut niin kuin pitkien, vuokot kukkivat ja porukka oli keväisissä tunnelmissa. Räntää ei satanut! Kiitokset kaikille osallistujille, erityisesti ahkerille talkoolaisille.

Tapahtuman järjesti ER ja Nuuka. Väkeä oli neljästä eri seurasta ainakin 20.

Karjalan ja Pietarhovin retkeilijät Pyhä-Luoston maisemissa

21.3. la Pitkän ajopäivän päätteeksi saavuimme Pyhjäjärven rantamille Pyhätunturin kupeeseen, osa porukasta aina Pietarista asti Joensuun kautta kurvaten. Dasvidaniat toivoteltuaan suomalais-venäläisestä bussilastillisesta purkautui ulos väkeä majoittuakseen eri lomamökkeihin. Ilmo ja Juri jäivät huoltojoukoiksi naapurimaan väelle.

22.3. su Lepopäivän ratoksi teimme hiihtokunnan ja -taidon herättämiseksi vauhtia pitkin Pyhjäjärven ympäri kiertävää rantalutua Pyhätunturin liikekeskukseen. Huhkimme harjujen laelle hikoillen ja alamäkien vauhdista varovaisesti nauttien. Venäläiset vieraamme hiihtelivät Pyhjäjärven toiselta rannalta isä (lue: opas) Ilmon johdatusella - ja Naavassa kohdattiin. Lakisääteisen evästauon jälkeen talo tarjosi auditoriossa luontofilmejä. Katson moni pehmeistä penkeistä johtuen paikallista maaperää käsittelevästä esityksestä jäi joillekin meistä hieman unenomainen vaikutelma.

23.3. ma Puolipilvinen taivas loi puitteet hiihdollemme, joka suuntautui Kiimasselän laavulle. Onneksi repussa oli ainakin piimää ja leipää, joten ansaittu evästauko muodostui ravitsevaksi. Hiihtokin alkoi sujua kohtalaisesti. Jäsenet sopeutuivat hikilautoihin ja viuhuviin sauvoihin. Osa porukasta urheili vielä Huttuselän kiepin.

Illan päätteeksi saimme nauttia venäläisten ystäviemme huolella valmistamasta kulttuuri-illallisesta Pirkkolan majapaikassa. Matrjoska-hahmoiksi pukeutuneet seremoniamestarit tarjosivat hleb i sol - leipää ja suolaa - venäläisen vieranvaraisuuden eleenä. Siitäpä riemukas ilta käynnistyi leikkeineen ja lauluineen.

Varsinkin lasten ja nuorten esitykset sykähdyttivät kuulijoita. Saimme nauttia nuoren mestarin harmonikkataidoista. Eläydyimme venäläiseen runoon ja ihailimme ”pienen joutseen” tanssia. Isot pojat tarttuivat kitaraan ja vetivät pari nuorille tutumpaa rokkibiisiä.

Ohjaajat lauloivat muutaman moniäänisen romanssin sekä pari vetävää rallatusta, joihin suomalaisetkin osallistuivat parhaansa mukaan. Miljoonamiljoona ruusua kajahti ilmoille useampaankin - ei nyt kuitenkaan aivan miljoonaan - kertaan. Olimme lopultakin lämmenneet ja avautuneet sydämeillemme yhteisilolle, padot oli murrettu!

Yhdessä vietetty ilta muodostui retkemme kohokohdaksi viimeistään kun kajautimme kaikkien tunteen Rakastan elämää -laulun.

24.3. ti Puolipilvinen sää ei suinkaan ole este ulkoilulle!

Pyhän Pirkkolan väki lähti uudemman kerran järveä kiertämään kuin vakuuttuakseen että hiihtäminen myös päinvastaiseen suuntaan on mahdollista. 'Ei tässä mitään hölmöläisiä olla, vaan pirkkolalaisia ja osataan tehdä asiat myös toisinpäin!'

Soutajatunturilla, Kultakero taustalla. Kuva: Alpo Juvonen.

Ametistien hehkua ja hankien säihkettä Pyhätunturilla

Pari henkilöä porukastamme katsoivat parhaaksi suunnata suoraan Pyhätunturin rinteeseen venäläisvieraiden seuraksi. Laskettelu se onkin eri juttu, koneellistettu ylösnousu ja vapaa pudotus - vauhdin hurmaa unohtamatta.

25.3. ke Kirpeä pakkasaamu kimaltavine hankineen, taustalla tunturijononäkymä valmiina kuvaksi maisemakorttiin innosti aloittamaan uuden päivän. Timon ohjastama bussi kiidähti meidät Luoston maisemiin. Ametistikavoksen aarteet odottivat vieraitamme. Lilanvaaleita kivimurikoita sai rouhia muistoksi parhaimmillaan oman kourallisen verran.

Joillakin tanssijalka vipatti illalla, oliko kyseessä liiallisen hiihdon aiheuttama jenkkipinne molemmissa katassuissa vai bossanovasuoien vajaa-hapetus, sitä voivat tunturitohtorit ainostaan arvailla. Ensiapuna kohtaukseen suositellaan kokovartalon liikuttelua. Joten ei kun ristikkäislatuiselle baanalle Sinitaivas-tanssiorkesterin piestäessä parastaan. Kehonhuolto tuli hoidettua täydellisesti ja palautusjuomannostuskin lienee ollut kohdallaan.

26.3. to Latu kutsuu jälleen! Mitä ihania auringonkilon kimallus, ilma kuin jotain raikasta ja kuplivaa! On aikaa nauttia tätä jotain sanojen tavoittamattomissa olevaa, hiihdellä vain hankia hiljakseen tyytynä kaiken unohtaneeseen mieleensä. Mitä muuta ihminen voi kaivata?

Ruosteenpunainen pyrstö vilahtaa naavaverhon suojaan. Kuukkel, tuo ystävällinen sielu katselee meitä hiihtäjiä piilostaan hieman huvittuneena. Sattuisiko joltain hikiotsalantalaiselta putoamaan murunen vaikka siitä maukasta venäläistä mustaa leipääzornij hleb?

Pupun jäljet risteilevät, toissaoiset ja tämänpäiväiset. Miten paljon hiljaista tassuttelua tässä metsässä onkaan, kuullosko hyvä hiihtokaverini?

27.3. pe Viimeinen hiihtopäivä, reitti Koparaan. Illalla ohjelmassa arkista pakkaamista ja haikaa lähdöntuntua - hiihtoloma alkaa olla lopuillaan kaikkine käänteineen. Mieleemme jää naapurimaan lasten ja nuorten monipuolinen osaaminen. Heille voimme antaa paljon ihailevia sanoja. Mat-

ka Pietarista on kovin pitkä ja ladut Lapissa joskus uuvuttavia. Kiitos sitkeydestä ja uteliaisuudesta! Kiitos lapsista huolehtiville ohjaajille, joilla oli luovaa hauskuttamisen taitoa vaikka muillekin jakaa.

Hiihtokavereille kiitos!

Anneli Kokko

Poroajelulla ovat Andrei Kustov, Ljubov ja Uliana Aristanbekova. Kuva: Juri Podkopajev.

Lumikengillä kohti Isokuraa, vetäjänä Ilmo Nousiainen. Kuva: Juri Podkopajev.

Ekologinen ja jätteen retkeily

Ilmo kertoi meille roskattomasta matkailusta/retkeilystä. Me todettiin, että säännökset ovat hyvin lähellä periaatteitamme ympäristöystävällisessä matkailussa, jotka ovat hyväksytyt meidän järjestössämme. Tässä ne ovat:

1. Vältä oikein intensiivistä luonnonvarojen käyttöä. Älä käytä energiaa, maata, vettä sekä muita resursseja enemmän kuin todella tarvitset matkustamiseen ja vapaa-aikaan.
2. Matkusta/retkeile tuhoamatta luontoa. Älä saastuta luontoa, käytä tuotteita, jotka voidaan kierrättää, käytä vähemmän muovia ja kemikaaleja. Varmista, että jätteet päätyvät paikkaan, jossa ne voidaan kierrättää tai niitä turvallisesti säilytetään.
3. Käytä ympäristöystävällistä liikennettä. Useammin kulje jalkaisin tai vaeltaen.
4. Osallistu ympäristön säilyttämiseen ja kehittämiseen.
5. Opi ja kunnioita erilaisia kulttuureja. Ota huomioon paikalliset olosuhteet, menettelytavat ja perinteet. Osoittamasi kunnioitus ja kiinnostus auttaa paikallisia ihmisiä olemaan ylpeitä omista luonto- ja kulttuuriarvoista, sekä auttaa säilyttämään ne paremmin.
6. Yritä välttää massaturismia ja retkeilyä. Yritä valita sellaisia paikkoja virkistystä ja retkeilyä varten, jotka eivät ole suuren ihmismäärän käytössä. Meidän retkien ja tutkimusmatkojen aikana yritämme noudattaa näitä periaatteita.

Jurij Lasorenko 16 v.

Lapset ja nuoret kertovat...

Hyvistä hiihtoladuista Lapissa

Pidän hiihtämisestä. Suomalaiset hiihtoladut ilahduttivat ja jättivät unohtumattoman vaikutuksen. Päivittäin kulkee latukone. Luistelu-ura ja perinteinen latu kulkevat rinnakkain. Hiihtobaanan varrella on latukartta ja viitat, eri värit näyttävät vaikeusasteen. Ladut kulkevat majoitusmökkien lähellä joten laduille pääsy on helppoa. Kodissa ja laavuisa voi levätä ja syödä eväitä.

Kirill Mansurov 15 v.

Lumikengistä

Lapin ilmasto on ankara, talvi on pitkä ja luminen. Lumikengillä on helppoa kulkea lunta pitkin uppoamatta siihen. Nykyaikana lumikenkiä käytetään lumikenkävaelluksiin. Nousimme niillä Soutajatunturille. Oli erittäin hauskaa juosta alas rinnettä pehmeässä lumessa.

Batyr

Perinteisistä kulkutavoista

Tutustuin Lapin kulttuuriin ja historiaan. Sain tietoa myös husky- ja poropuistoista. Husky-puistossa kävimme viime vuonna. Minun mieleeni jäi Husky-koira, jolla oli eriväriset silmät – yksi sininen, toinen ruskea. Ajelu koirien vetämässä reessä oli hauskaa ja koirat haukkivat iloisesti. Tänä vuonna olimme poropuistossa. Porot ovatkin minulle tuttuja, koska kaksi vuotta sitten olin käymässä Lovoserossa, Kuolan niemimaalla.

Uljana Aristanbekova 10 v.

Poroista

Poro on Lapin symboli. ne ovat myös ihmisten ja joulupukin apulaisia. Isokurun lumikenkäretkeltä palatessa näimme Pyhätunturin rinteellä 4 kaunista poroa.

Halusin ajaa poroilla ja myöhemmin tuli siihen mahdollisuus Koparan poropuistossa. Sääli, että porot kulkivat niin hitaasti reikiä vetäessään.

Andrei Kustov, 9 v.

Lapin riekoista

Olin ensimmäistä kertaa Lapissa. Ensimmäisen kerran elämässäni hiihdin päivässä 15 km. En ole koskaan nähnyt riekköjä erämaassa. ne ovat valkoisia, mustanokkaisia ja silmäisiä lintuja, jotka hyppivät lumella yltäkseen syömään koivun silmuja.

Anastasia Ivaniva 13 v.

Isonkurun retkestä

Minua on aina kiinnostanut mystiikka, joka hieman pelottaa. Tänä vuonna menimme Noitatunturin ohi Isokuruun. Kuuntelin mielelläni tarinoita tästä paikasta. Sain tietoa pakanallisista uhrimenoista, joissa uhriksi kelpasivat ruoka ja eläimet. Sain tietää, että Noitatunturilla on ollut kiviseitoja, jotka tuhottiin kristinuskon tullessa. Sain kuulla muitakin mielenkiintoisia tietoja käydessämme ametistikaivoksessa, josta löysin pienen shamaanikiven.

Anastasia Kalinovskaja 13 v.

Ametistikaivoksesta

Pidin ametistien kaivamisesta. Pienestä rakennuksesta kulki rappuset syvään luolaan, joka oli valaistu himmeillä lyhdyillä. Pienillä hakuilla saimme kaivaa kiviä. Minä kuvittelin itseni maanalaisten aarteiden haltijatonuiksi. Löytämäni ametistit sain muistoksi tästä taika paikasta.

Aleksei Christjakov 7 v.

Suomalaisten ystävien avunannosta

Olen Suomessa ensimmäistä kertaa ja ihmetelen, että täysin tuntemattomat hiihtäjät hymyillen tervehtivät ohhi mennessään. Se nostaa mielialaa. Yhteisillä hiihtomatoilla suomalaiset ystävämmme aina auttoivat meitä: voitelivat suksia, neuvoivat hiihtotekniikassa, antoivat tarvittaessa ensiapua ja tukivat uupumisen aikana. Onnittelivatkin syntymäpäivän johdosta ja lahjoittivat erikoiset lahjat: käynnin ametistikaivoksella, grillimakkarat ja suomalaisia lauluja.

Minulla ei ole koskaan ollut näin ihanaa syntymäpäivää. Kiitos kaikista, miedän uudet, mainiot suomalaiset ystävät: Ilmo, Alpo, Jurij, Seppo, Toivo ja Timo!

Elena Vinichenko 12 v.

Yhteenveto

Me – oppilaat ja ohjaaja-pedagogit Pietarhovista – olemme jo muutaman kerran käyneet Lapissa. Me tutustuimme ankaaraan, mutta ihanaan luontoon, perinteisiin elämäntapoihin, uppouimme suomenkieliseen puhe-ympäristöön, kävimme kansallispuistoissa ja museoissa. Näiden vierailujen seurauksena meidän museossamme on näyttely ”Rajaton Pohjola”.

Anna Efimova – ohjaaja

Suksittiin-runo

Hämeessä päätimme talvea jatkaa, niin ajoimme tänne pitkän matkaa. Heti unohtui kuinka matkalla väsyi, kun edessä tutut tunturit näkyi. Aurinko paistoi, suksi luisti, kuka enää harmaata arkea muisti. Aada ja Aarne pienet pilit uudessa porukassa ja niin kiltit. Pablo piti vahtia uskollisesti, vaikka se kauan kesti. Suksittiin taas kurut ja kerot, kyllä kelpas – alla zerot. Pilvet välillä auringon peitti, lunta, räntää, vettäkin heitti. Ei se haitannut intoa lainkaan, sukset jalkaan ja vauhdilla matkaan. Pauli ja Tarja – ahvenia sarja, avannosta ylös kiskoivat, ylimääräiset – joita riitti – pois viskoivat. Vaikka oli sade, voi että reistä tulikin made. Kohta koittaa lähdon hetki, etelään taas tylsä retki. Toiset jatkossa avaa ladut ja kirjaa ylös elämystavut.

Hämeenlinnan Retkeilijät
Paula, Päivi, Tarja ja Molli

Riekkö ei tarvitse lumikenkiä, sillä se pysyy hangen päällä kuten jänis karvaisten ”tassujensa” ansiosta. Kuva: Molli Matikainen

■ **Espoon Retkeilijät (ER)**
23.5. La Yrttikurssi Nuuksiossa. Ks. ilm. sivulla 2.
2.6. ti klo 18 alkavat iltamelonat Laajalahdelta. Ks. sivu 4
25.-28.6. Vesijärven ympärime-lonta. Ks. ilm. s.4.
11.-18.7. la-la TRL-melonta-vaellus. Ks. s.4.
19.-25.7. TRL-pyöräretki savolaisittain Kuopio-Valamo. Lisät. helen.nurmio@gmail.com puh. 0400 432 099.
31.7. - 2.8. pe-su Ukonjoki-päivät. Ks. sivu 4.
15.-16.8. la-su Merellinen perheleiri Rövärn-saarella. Ks. s.5.
29.8. la Koko perheen sienikurssi Suomen luonnon päivänä Nuuksiossa. Ks. s.5
11.-19.9. Loistava ruskaviikko Pallaksella TRL-majoilla. Läh. Armi.
2.10. - 16.11. Nepaliin. Vaellus Lover-Dolpossa. Lisätiedot: Juha Saarinen jpt@kolumbus.fi puh. 050 543 0067
Seuran tukikohta Nuuksiossa: Stenbacka. Vuokrat: 10,-/vrk jäsen, ulkop. 15,- lapset 0/2 alle 16v.
Seuran yhteyshenkilöt: pj Juha Saarinen 050 5430 067, armi.salenius@gmail.com puh. 040 509 8259. **Tiedottaja:** hilka.laitinen@gmail.com p. 0440 500 354.
NETTISIVUT www.trekkaari.fi
HUOM. Lapsille ja lapsenmielisille ajelua Jokioisten museojunalla kesäkuussa, läh. Hilikka

■ **Helsingin Työvän Retkeilijät (HTR)**
 /Helsingin Luonnonystävät
7.5. to Tutustuminen uuteen kokoustilaamme. Kokoon-tuminen Sturenkatu 27:n edessä klo 17. Ilmoitathan tulostasi Matille, 040 8324302, mk.huttunen@pp.inet.fi
24.5. su Retki Helsingin Harakkasareen. Saari on historiallinen (1600-luvulta); saarella on luontopolku, taidetalo, valokuvanäytely, akvaario kaloista ja äyriäisistä ym. Rantakatoksessa on Harkan historiasta ja luonnosta kertova näyttely.
 Lähtö Kaivopuiston Ursulan ran-nasta klo 10, venematka 4,50/2€. Ilmoitt. viimeistään 22.5. Eila Oraselle, 040 7344913, oranen.eila@gmail.com tai Matti Huttuselle, 040 8324302.
SOME-kurssi 10.-14.8. Sosiaali-sen median taitoja järjestötoimin-nan tukena Sipoon Kallioniemes-sä. Voi tulla myös ilman Some-kurssille osallistumista, luonto ja tila ei tästä parane, hinta 275 € (ohjelma, majoitus ja ruokailu). Ilm. 30.6. mennessä: Ilpo Rossi 0400 700787 ilporossi5@gmail.fi
 Tapahtumat ovat kaikille avoimia!

■ **Hämeenlinnan Retkeilijät (HäRet)**
Tiedustelut: Hannu Joensuu, 050 526 9814.
 ■ **Jyväskylän Kunto- ja Luontoliikkujat (JyKuLuLi)**
Tiedustelut: Leena Yksjärvi puh. 040 769 6198 tai Hannu Tuovin-puh. 040 7066071.

■ **Järvenpään Retkeilijät (JäRet)**
6.5. Tammirannan keskiviikko klo 18 alkaen. Siistitään pihaa ja rakennetaan liiteriä. Muut Tam-miranta-tapaamiset 3.6., 1.7., 5.8., 2.9. ja 7.10.
14.5. Luontopolku. Kokoon-tuminen klo 10 Kaskelantien ja Paippistentien risteysessä. Tutus-tumme vanhaan myllyyn ja pati-koimme Lemmenlaaksossa. Tuli-paikka laavulla, omat eväät mukaan. Ilm. Martti, puh. 0500 438 278 tai Erkki, puh. 0400 614 899.
22.-24.5. Melontaretki. Reiti-ti mietinnässä, toiveita voi esit-tää Rikhard Roslingille, puh. 050 408 1158.
31.5. Pyöräretki Hirvihaaran kartanoon. Lähtö kirjaston edestä klo 9, matkaa kertyy 45 km. Ilm. Erkki Sivula, puh. 0400 614 899.
27.6. Polkupyöräparkki Pui-s-tobluesiin osallistuville. Ilmoit-taudu talkoolaisiksi Erkille, puh. 0400 614 899.
4.-13.9. Ruskavaellus Paistuntu-reille. Kuljetukset omalla bussilla. Määränpäessä voi valita reittin-sä Paistuntureiden lisäksi Kevon kanjonin tai Rastigaisan suun-taan. Tiukkohtana myös Tenon tunturituvat.
Kotisivut www.jarvenpaanretkei-lijat.com

■ **Kangasalan Retkeilijät (KangRet)**
6.5. Torpan talkoot ja saunaillat alkavat jatkuen parillisten viikko-jen keskiviikkoina
14.5. Helatorstain perinteinen ulkoilupäivä Torpalla alk. klo 10.
23.5. Melontaretki Vääräjoelle
17.6. Mato-ongintakiset Suinul-lan Lapinsaassa
27.6. Kansallispuistoretki Seit-semiseen
29.8. Suomen Luonnonpäivä-tapahtuma yhteistyössä Kangasa-lan kunnan ja Kangasalan Luonto ry:n kanssa
19.9. Kesäkauden päättäjäisiä vietämme seuran 20-v-päivän merkeissä Torpalla
 Seuraa Kangasalan Sanomien Seurat toimii -palsta.
Tiedustelut: Risto Mäntylä puh.040 828 9146 tai mantyla-risto@gmail.com

■ **Karjalan Retkeilijät (KR)**
14. -17.5. kummiseuraretki Vekaruksen ulkoilualueelle ja Petkel-järven kansallispuistoon.
TRL:n talkoot Ukonjoella 22.-24.5. Ilm. Erkki Ajakaiselle p. 044 292 0606 tai eki100@suomi24.fi
Matka Ylä-Reinille ja Schwarz-waldin kesäkuun lopulla
 Heinäkuun alussa sveitsiläisiä vie-raita Ukonjoella.
18.-19.7. Laamankosken retki
31.7.-2.8. TRL:n retkeilytapaa-minen Ukonjoella

29.8. Suomen luonnon päivän retki Ukonjoelle
5.-12.9. Pyhäntururin retki
 Tarkemmin jäsenkirjees-sä. Lisätietoja Ilmolta, puh. 050 543 1954 tai ilmo.nousiainen@eli-sanet.fi

■ **Kuopion Retkeilijät (KuRet)**
to 7.5. Ohjattu osallistu-minen KuoSun torstairas-teille. Lähtö klo 17 Puijon Stadionilta. Tied. Kaisu, rkaisu@yahoo.com
5.-7.6. Linnansaaren kansallis-puistoon tutustuminen meloen ja patikoiden. Ilmoittaudu Pertil-le 1.6. menn. 040 867 8638.
12.-14.6. Kuntoa ja kulttuu-ria Koivulassa TRL-väelle tans-siviikon aikana. Ks. etusivul-ta. Ilm. mahd.pian viimeistään 31.5. Liisalle, puh. 040 7516143 / lm.niskanen@suomi24.fi
12.6. Perheretki Kaaville Luon-nonkukkien päivänä Telkkämä-en perinnetilalle. Kukkia, lampai-ta, puskasoittoa. Kimppakyydit, ilm. Liisalle.
Juhannuksen viettoa Koivulassa.
18.7. TRL:n pyöräretki alkaa Koivulasta, mukaan vaikka ly-hemmälle matkalle, ilm. Hele-na Nurmio, 0400 432 099. Vii-konloppua voit viettää myös Koi-vulassa.
26.7. Kesäteatteria Venekoskella, Ulvova mylläri. Ilm. Koivulassa tai Eeva-Liisalle p. 0400 495 988.
Viikonloppu jäsenistölle 17.-20.7. Koivulassa.
Avoimet ovet ja saarikävely kuo-piolaisille 23.8. Koivulassa. Tal-koolaisia tarvitaan.
18.-20.9. Puolukkaretki Ukon-joelle. Koivulassa pihatalkoita koko kevään ajan, kaikkia käsiä tarvi-taan.
 Osallistutaa TRL:n tapahtu-miin.

■ **Kuusankosken Retkeilijät (KuuRet)**
11.5. Sauvakävely Niivermäel-lä klo 18
20.5. Kesäkauden avajaiset Sompasella klo 18
23.5. Retki Repovedelle
28.5. Melontaan tutustuminen
6.6. Päiväretki Loviisan maise-miin
14.7. Kesäteatteri Heinolaan Lisätietoja Kvl Sanomista, seuran nettisivuilta.

■ **Länsi-Karjalan Retkeilijät (L-K R)**
Kanoottien maalaustalkoot tou-kuussa Oksalassa
Retki Petkeljärvelle ja Kotajoe-le KR:n kanssa 14.5. alk.
Korvasieniretki touko-kesäkuun vaihteessa
Tiedustelut: heikki.haapea@pp.inet.fi, puh. 0400 210 011.

Kuva: Pertti Mikkela

Asfaltilta luontoon!

■ **Retkeilyseura Vipeltäjät**
Seuran keväinen linturetki jär-jestetään lauantaina 30.5. Viro-lahdella.
 Tarkemmat tiedot: Eero, puh. 040 7015530
Seuran perinteinen piha/mölk-kykisa 17.7.-19.7.
 Paikka: Käkrinteentie 5 Kuhmo
Tiedustelut: Eki 0500 971608 tai Leena 040 8398668

■ **Riihimäen Retkeilijät (RiRet)**
10.5. Äitienpäiväpyöräily klo 9
23.5. Onki- ja patikkaretki Lopen Melkuttimelle kimppakyy-deillä.
6.6. Kesäkauden avajaiset ma-jalla
13.6. Retki Askolaan ja Porvoo-seen linja-autolla.
30.7.-2.8. Retki Ruunaan kos-kille ja Ukonjoelle. Majoitus Kitsin lomakeskuksessa. Pe Ruu-naan kosket ja la Ukonjoella
 TRL:n :n väen retkeilytapaami-sessa. Paluumatkalla käynti Vala-mon luostarissa. Lisätietoa ja ilm. 30.6. menn.
13.8. Riilahalon ulkoilupäivä
TRL-retki Norjan Pykeijään ja Lemmenjoelle 21.-30.8. Ks. ilm. s. 1.
Puolukka- ja luontoretki Ukon-joelle viikolla 37 (la 5.9. – to 10.9.)
Tiedustelut ja ilmoittautumiset Annelille, puh. 040 761 0415 tai Raijalle, 040 725 4898.

■ **Rovaniemen Retkeilijät (RoiRet)**
6.5. Pyörät kuntoon T. Oiva-kummun luona, Vanhavaarantie 17, Rovaniemi.
21.5. Rinkan pakkauskurssi, samalla meteorologin opastusta ”Miten taivaalta voi ennustaa lä-hituntien säätä”. Paikka Tirolti-Sa-li, Rovakatu 2, Rovaniemi
6.-7.6. Kurssivaellus Mäntyvaa-ra-Pohtimolampi
17.-19.7. Perheleiri Leirikarissa
31.7.- 2.8. TLR-kesäpäivät, Ukonjoki
10.-16.8. Kesävaellus Kilpisjär-ven suuntaan

Tiedustelut: Hannu Puhalainen, puh. 040 588 1439, Tiina Pesola p. 0400 474 477, sähköposti ro-vaniemenretkeilijat@gmail.com

■ **Salpausselän Samoojat (SalSa)**
Melontaretki Vesijärven ympäri 25.-28.6. Ks. erill.ilm.
Retki Ukonjoelle ja Pyhäntu-riille 1.- 8.8.
Retki Repovedelle 15.-16.8.
Nettisivut: www.salpausselansa-moojat.com

■ **Savonlinnan Työvän Retkeilijät (STR)**
Tiedustelut: Erkki Muukkonen, 044 361 7953, Raili Muukko-nen, 050 581 6320.

■ **Tapiolan Maa- ja Meriretkelijät (TMMR)**
14.5. helatorstai Metsäenergiaa Nuuksiossa lapsille ja vanhem-mille. Kokoonnumme Ruuhijär-ventien risteysken parkkipaikalla klo 13. Bussi 85 Espoon asemal-ta Haukkalammentien pysäkillä. Omät eväät ja juotavaa mukaan.
su 7.6. Kävely Tarvaspään Gallen-Kallelan museoon. Ko-koonnumme Munkkiniemes-sä raitiovaunu 4:n päätepysäkillä klo 13. Huomaa muuttunut päi-vä (ei 31.5.)
su 5.7 Nuuksio-vaellus, Hög-backan pysäköintialue Solvallaan Urheilupuistolta 4.2 km eteen-päin. Bussi 85A Espoon asemal-ta klo 8.50. Reitin kesto 9.30-15. Haukkalamella tulipaika-ka ja mahd. uimiseen. Omät eväät. Vaellus kuuluu pääkaupun-kiseudun kuntien järjestämiin opastettujen ja maksuttomien ret-kien tapahtumiin.
ti 21.7. klo 18-20 Lapinlahden sairaalapuiston ja Hietaniemen hautausmaan kesäluontoa. Ko-koon-tuminen sairaalan portilla, Lapinlahdentie 1. Raitiovaunu 8. Retki on opastettu ja maksuton.
31.7.-2.8. TRL:n retkeilijöiden tapaaminen Ukonjoen kämpällä Lieksassa. Ks. s. 4.
ke 12.8. klo 17-20 Rantasau-na Kolmperässä, Kolmperäntie 1. Bussi 243 Espoon asemalta. Ui-mapuku. Saunamaksu, pullakah-vit ja mehu 10 e henk. (lapset il-maiseksi).
21.8.-30.8. Tunturiteatteriin Lemmenjoelle ja rapuja pyyt-mään Pykeijään. Ks. erill. ilm.
su 8.9. sieniretki Kakarlammen maastossa. Bussi 243 Espoon ase-malta, Kulmakorven pysäkiltä eteenpäin (Honkamajalta 200 m Veikkolaan päin) hirviaidan por-tin luona klo 12.
 Kesäkuussa ja heinäkuussa käym-me **kesäteatterissa** Heinolassa ja Turun Linnateatterissa. **Seu-raa sähköpostiasi tai kysy** Tuu-lalta, tuula.touru@gmail.com, puh. 040 502 9399, tai Kerttulil-ta, kerttuli.karonen@gmail.com, puh. 050 565 8883.

■ **Turun seudun Retkeilijät (TSR)**
su 7.6. kävelyretki, kohde: Satt-mark, Parainen. Lähtö klo 10, paikka Sattmarkin kahvitupa ja pysäköintialue. Saariston vael-lus, Sattmarkin vaelluspolut, reitit 2,5km, 5km ja 11km. Kaikki ter-vellelta! www.saaristo.org
Tiedustelut: Klaus Vuorinen, puh. 050 340 3394.

■ **Vihdin Retkeilijät (ViRet)**
8.-9.5. ViRetin linturetki Tor-nientaisto-päivänä Hangon Tul-liniemen luonnonsuojelualueel-le. Majoitumme pe Lappohjan Sjömansrohun ja sieltä lähdem-me la auringonnousun aikoihin Tulliniemeen. Tulomatalla voi poiketa muillakin lintutorneilla. Sjömansron hinnat majoittumi-selle: 2h-huone 60€, 1hh 35€ ja telttapaikka 10€ (sis. suihkutilat, wc ja keittiötilat). Sisämajoituk-seen mukaan lakanat, pyyhkeet ja omät eväät, siivous poislähties-sä. Majoitusvaraukset hoitaa Vi-Ret. Lisätietoja Mialta 045 1319 128 tai s-postilla miaviret88@gmail.com.
14.- 17.5. Kummiseuraretki Petkeljärven kansallispuistoon 22.- 24.5. TRL-talkoot Ukonjo-ella. Ks. s. 2.
23.5. la Yrttikurssi (Stenari) ER, ks. s. 2.
5.-7.6. Kummiseuraretki Ba-rösundin ja Fagervikin kar-tanoon. Lisätietoja Mialta 045 1319128
 pe-su tai s-postilla miaviret88@gmail.com.
6.-13.6. Lapinkämpien tal-koot. Ks. s. 2.
VOIMAANTUMISTA LUON-NOSTA JA MALTILLISESTA MATKAILUSTA!

■ **Nuuskion kansallispuisto-yhdistys NUUKA ry**
Pe 5.6. alk. klo 13.30 Puro-lan perinneyhteyden neittotalkoot kansallispuistossa yhdessä Met-sähallituksen kanssa. Talkoi-den lomassa evästelyä, tarinoit-ia puiston historiasta ja perinimai-semien hoidosta. Välineet ja opas-tus ja eväät järjestäjän puolesta. Ilmoitaudu: Hilikka Laitinen, puh. 0440 500354 tai hilikka.lai-tinen@gmail.com
 Tervetuloa reiluun työporukkaan, jossa myös edustajia eri kansallis-puistoista Suomessa.

Hyötyliikuntaa Puro-lan niityllä. Kuva: Hilikka Laitinen

Luonnon ihmeitä

Runkokataja

Stenbackan kävijöiden lempi-puu on vanha kataja. Se on pie-nen kävelymatkan päässä juuri ja juuri Nuuskion kansallispuiston alueella. Lempä metsuri on sen jättänyt kaatamatta talousmetsä-aikoina. Sitä käydään joukolla sil-loin tällöin katsomassa ja taputte-lemassa sen rosoista runkoa.
 Pitkäperjantaina 3.4. siihen oli hyvää aikaa.

Mitattiin, tulos oli 132 cm. Se merkittiin aikakirjoihin. Lu-met olivat vähissä ja vettä satoi tihuutellen.

Toivotettiin katajalle hyvää vointia ja palattiin kaikki Sten-backan lämpimään saunaan vas-tomaan tuoreeks terveeks ja syö-mään pääsiäisherkuja.

Hilikka Laitinen

Mittaustulos, ympärysmitta 132 cm. Kuva: Pertti Mikkela

Pitkäperjantain viettäjäit viihtyivät katajan suojis-sa. Kuussa Sirpa Kaipai-ainen, Mikael (2 v., ViRetin toiseksi nuorin jäsen) ja Hilikka Laitinen.
 Kuva: Mia Neuvonen.

Seuraava Retkeilijä ilmestyy 8.9.2015. Aineistot kuukautta aikaisemmin. Kiitos.

"Some-viikko"

Sipoon Kallioniemessä 10.-14.8.15

HTR/Helsingin Luonnonystävät järjestävät sosiaalisen median taitoja järjestötoiminnan tukena opettavan "Some-viikon" Si-poon Kallioniemessä, saarella aivan pääkaupungin tuntumassa.
 Tule viettämään viikko merellisessä ympäristössä täysihoidos-sa ja huoneisiin majoitettuna sosiaalisen median harjoitusten ja sovellutusten merkeissä.

Oma kannettava tietokone suotava. Kotisivu, sähköposti, Google, Skype, Facebook ja monet muut ulottuvuudet tulevat viikon aikana kuvaan mukaan.

Lisäksi uidaan, saunotaan, ollaan iltanuotiolla, ongitaan ja me-lotaan oman suuntautumisen mukaan.

Hinta 275 euroa, siihen sisältyy ohjelma, ruokailut (aamia-i-nen, lounas ja iltapala) ja majoitus 2-4 hengen huoneissa.

Tiedustelut ja ilmoittautumiset 30.6. mennessä: ilporossi5@gmail.com

Matkailu ja kestävä kehitys

Lomakauden alkaessa moni miettii matkailun eettisyyttä ja ympäristönäkökoh-
tia. Innostus tutustua vieraisiin maihin,
luontoon ja kulttuureihin voi hiipua
kun katsoo lentolippuun tulostuvaa las-
kelmaa matkan hiilijalanjäljestä. Mutta
mitä tällainen perusmatkailija voi teh-
dä, jotta matkasta voisi nauttia hyvällä
omallatunnolla?

TRL:n kattojärjestö NFI on käsitel-
lyt asiaa laajasti nettisivuillaan teemalla
”Reisen mit Respekt” ja tietoa on paljon
tarjolla runsaasti.

Matkailu vaikuttaa

Matkailuun liittyy monia näkökulmia:
työolot, vesi, ilmastomuutos, kulttuu-
rin suojelu, ympäristönsuojelu, nais-
ten ja lasten oikeudet jne. Matkailu on
useille maille hyvin tärkeä elinkeino, jol-
la on monitahoiset vaikutukset väestöön
ja ympäristöön sekä hyvässä että pahassa.

Vaikka matkustamisella itsellään
on haittavaikutuksia päästöjen vuoksi,
matkailu edistää myös luonnonsuo-
jelua. Koska turismi tuo valtioille tulo-
ja, niiden etuna on varmistaa, että elin-
keino säilyy jatkossakin. Ja matkailutu-

**Kansainvälisten Luonnonystävien
roskienkeräyskampanja**
8.– 10.5.15

www.nf-int.org/cleanupday2015

Seuroille lähetetty tietoa sähköpostitse.

respect

EINE MARKE DER NATURFREUNDE INTERNATIONALE

lojen ansiosta valtiot pystyvät toteutta-
maan luonnonsuojelua.

Jalan ei pääse joka paikkaan

Kansainvälinen lentoliikenne on jätetty
YK:n ilmastositoumusten ulkopuolelle.
Siksi on tärkeää, että matkustajat ”kom-
pensoivat” lentojensa aiheuttamat pääs-
töt tekemällä vapaaehtoisia lahjoituksia
ilmastonsuojeluprojekteihin. On suo-
sittelavaa, että varsinkin alle tuhannen
kilometrin pituiset matkat tehdään ym-
päristön kannalta kestävämmällä tavalla
junalla tai linja-autolla. Lisäksi suosi-
tellaan, että yhdessä paikassa pysyttäisiin
pidempi aika.

Tieliikenteen aiheuttamat päästöt hei-
kentävät ilman laatua varsinkin kehitys-
maiden suurissa kaupungeissa. Kannat-
taa tietenkin käyttää julkista liikennettä
aina kun se on mahdollista. Vuokra-
autoa parempi vaihtoehto on ottaa taksi
tunniksi tai kokonaisuksi päiviksi. Näin
työllistämme ja hyödyimme itsekin, kos-
ka taksinkuljettajilla on paikallistunte-
musta, jonka ansiosta näemme ja koem-
me enemmän.

Omat valinnat

Ympäristön ja sen monimuotoisuuden
suojelemisen pelisäännöt ovat meille
suomalaisille retkeilijöille selvät: luon-
nossa liikkuessamme jätämme eläimet
rauhaan emmekä tuhoa kasveja. Em-

me ota eläimiä tai kasveja matkamuis-
toiksi ja olemme tarkkoja siitä, ettem-
me vahingossakaan osta tuotteita, jois-
sa on käytetty suojeltuja tai uhanalaisia
eläimiä tai kasveja. Vältämme moottori-
ajoneuvon käyttöä maastossa ja liikum-
me luonnossa mieluiten jalan, pyörällä
tai kanootilla.

Voimme valinnoillamme säästää vettä
ja energiaa. Yli miljardi ihmistä joutuu
tulemaan toimeen alle 20 litran päivit-
täisellä vesimäärällä. YK:n määrittelemä
vähimmäismäärä henkilöä kohti on 40
litraa. Thaimaalainen golf-kenttä käyttää
vuodessa yhtä paljon vettä kuin 60 000
maaseudulla asuvaa thaimaalaista. Ka-
ribian risteilyalus kuluttaa viikossa 7,5
miljoonaa litraa vettä. Mikäli hotellissa
on laaja puistomainen pihapiiri, sen kas-
telu kuluttaa paljon vettä. Monissa hotel-
leissa suositellaan pienentämään veden-
kulutusta harventamalla liinavaatteiden
ja pyyhkeiden vaihtoa. Ilmastoinnin ja
lämmityksen voi usein säästää huoneko-
haisesti. Valitsemalla pienen paikallisen
hotellin varmistamme tulojen säilymisen
paikkakunnalla.

Halu auttaa

On vaikeaa kohdata kerjäläisiä, ja vie-
lä vaikeampaa on kohdella heitä oikein.
Useissa maissa kerjääminen on organi-
soitua toimintaa, jossa turistin roposet
eivät suinkaan päädy kerjäävän lapsen
hyväksi. Muodikkaaksi tullut vapaaeh-

toinen auttaminen kouluissa ja lasten-
kodeissa on myös ongelmallista, kos-
ka lyhytjänteinen sitoutuminen ja päät-
käyöskentely voivat olla myös haitallisia
lapsille. On parempi tukea lasten oi-
keuksia ajavia järjestöjä, jotka ohjaavat
varat edelleen.

Netti mahdollistaa laajan keskustelun,
jossa jokaisen on mahdollista ottaa kan-
taa. Viimeisimpiä teemoja on kantajien
työolosuhteet Nepalin suosituilla vael-
lusreiteillä.

Matkailu on hyväksi

ILO:n tutkimuksen mukaan noin 240
miljoonaa ihmistä työskentelee matkai-
lun palveluksessa ja matkailu on yksi no-
peimmin kasvavista teollisuudenaloista.
Sen tuomilla tuloilla valtiot voivat pa-
rantaa elinolosuhteita. Matkailu luo työ-
paikkoja hotelleissa ja palvelualoilla, ja
paikalliset saavat tuloja myymällä käsi-
töitä ja matkamuistoja.

Meillä matkailijoilla on vaikutusval-
taa. Jos matkaa ostaessamme ja hotellia
varatessamme painotamme halvan hin-
nan sijasta vastuullisuuskäsitteitä, oh-
jaamme matkanjärjestäjiä ja muita yrit-

täjiä muokkaamaan tarjontaansa. Omilla
valinnoilla ja pienilläkin teoilla on mer-
kitystä.

Käännös: **Hannele Pöllä**

Reilun matkailun yhdistyksen ohjeet:

- Hanki tietoa matkakohteesta
- Matkusta huippusesongin ulkopuolella
- Valitse vastuuntuntoinen matkanjärjestäjä
- Suosi paikallista
- Säästä energiaa ja vettä
- Minimoi jätteet
- Kunniota paikallista kulttuuria
- Suojele ihmisiä, eläimiä ja luontoa
- Kerro näkemästäsi ja kokemastasi

Linkkejä:

www.reilumatkailu.fi
www.rantapallo.fi
www.nfi.at
www.tourismconcern.org.uk
www.forumandersreisen.de
www.tourcert.org

Työväen Retkeilyliiton jäsenille kansainvälinen hostellikortti alennettuun hintaan

Kansainvälinen hostellikortti on jäse-
nyys maailmanlaajuiseen Hostelling In-
ternational (HI) –hostelliverkostoon, jo-
ka kattaa noin 3500 hostellia jopa 90
maassa. Suomessa hostellien verkostoa,
johon kuuluu yli 40 viihtyisää HI-hos-
tella ympäri Suomea, ylläpitää Suomen
Hostellijärjestö.

Työväen Retkeilyliiton jäsenenä saat
Suomen HI-hostelleissa 10 % alennuk-
sen majoituksesta todentamalla TRL:n
jäsenyytesi, mutta saadaksesi majoitu-
salennuksen ulkomailla Sinulla tulee ol-
la kansainvälinen hostellikortti.

Kansainvälisellä hostellikortilla saat
vähintään 10 % majoituslennuksen kai-
kissa HI-hostelleissa ympäri maailman.
Joissain maissa kansainvälinen hostelli-
kortti on edellytys HI-hostellissa yöpy-
miseen. Lisäksi kortilla saa useita mat-
kailullisia paikallisetuusia.

TRL:n jäsenenä saat kansainvälisen
hostellikortin alennettuun hintaan 15
€/vuosi (norm. 20 €) ja 30 €/2vuotta
(norm. 40 €). Kortinhaltijan mukana
matkustavat alle 18-vuotiaat perheenjä-
senet ovat oikeutettuja samoihin etuihin
ja alennuksiin.

Kortin voi ostaa Suomen Hostellijär-
jestön Hihostels.fi –verkkokaupasta ja
kaikista Suomen HI-hostelleista.

HI-hostellit ovat edullisia, yhteisöllisiä
ja yksilöllisiä – laadusta tinkimättä

Hinta-laatusuhde on hostelleissa koh-
dallaan, kun maksat vain valitsemistasi

palveluista. Valittavanasi on erikokoisia
ja -hintaisia huoneita, mikä mahdollis-
taa suurempienkin ryhmien majoittumi-
sen samassa huoneessa. Myös yksin mat-
kustavalle hostelli on mutkaton vaihto-
ehto, sillä yöpyessäsi jaetussa huonees-
sa maksat vain omasta vuodepaikastasi.
Perheet ja omaa rauhaa kaipaavat voivat
valita käyttöönsä yksityishuoneen. Yhteis-
keittämissä voit valmistaa ateriasi itse
tai vaihtoehtoisesti nauttia hotellin tar-
joamista ateriapalveluista.

Hostellit sopivat hyvin kaikenikäi-
sille. Ne ovat kansainvälisiä kohtaamis-
paikkoja, joissa on helppo jakaa matka-
kokemuksia uusien tuttavuuksien kans-
sa. Henkilökunta puolestaan antaa mie-
lellään vinkkejä alueen käyntikohteista,
tapahtumista ja palveluista. Majoituksen
ohella monet hostellit tarjoavat moni-
puolisia aktiviteettimahdollisuuksia ja
ohjelmapalveluja.

Jokainen HI-hostelli on yksilöllinen:
esimerkiksi Suomessa voit majoittua ke-
sähostellissa Suomen suurimman kansal-
lispuiston Lemmenjoen vieressä tai ma-
jakkasaarella Kokkolan ulkosaaristossa -
löytyy Turusta hostelli vanhasta höy-
rylaivasta. Yhteistä verkoston hostelleil-
le on, että ne täyttävät yhteiset kansai-
väliset laatuvaatimukset ja tarjoavat sit-
ten turvallisen ja laadukkaan hostelliko-
kemuksen.

Lisätietoja: www.hihostels.fi

Vaelluksen muistoksi suunnittelimme
hihamekin, jonka näppärät Katmandun
ompeelijat valmistivat.

Langtang-laakson tohtori

Oli vaellettu jo pari viikkoa upeissa Ne-
palin maisemissa. Kivikkopolkuja vuor-
laitten virtojen varsilla, vastaan tulevilla
naisilla suuret risukuormat korissa seläs-
sään, miehillä oli valtavia juustokiekkok-
ja korissaan. Risut oli menossa koteihin
kilometrien päähän, siellä äidit syytti-
vät tulen lieteen ja laittoivat ruokaa lapsi-
lleen, miesten kantamat juustot olivat
menossa autotien varteen ja sieltä kau-
pungeihin. Lapset tulivat polun varteen
vilkuttamaan ja ujosti kuiskasivat: ”Pen,
please.” Toivoivat saavansa kynän lahjak-
si, ei karkkeja tai muuta sellaista.

Vaeltaminen vei voimia, vaikka kaik-
kia tavaroita ei selässä tarvinnut kuljet-

Hilkka doctorin hoidossa. Kuva: Liisa Niskanen

Auta Nepalia!
Punaisen Ristin tai
Unicefin kautta.

tisen Hilkka oli ensimmäinen autettava,
jotakin nestettä pullon korkkiin ja siitä
Hilkan suuhun. Vastaanotto-huoneen
valaistuksena oli nokinen myrskylyhty,
vaeltajien taskulampusta oli suuri apu,
kun pilleripurkkeja etsittiin.

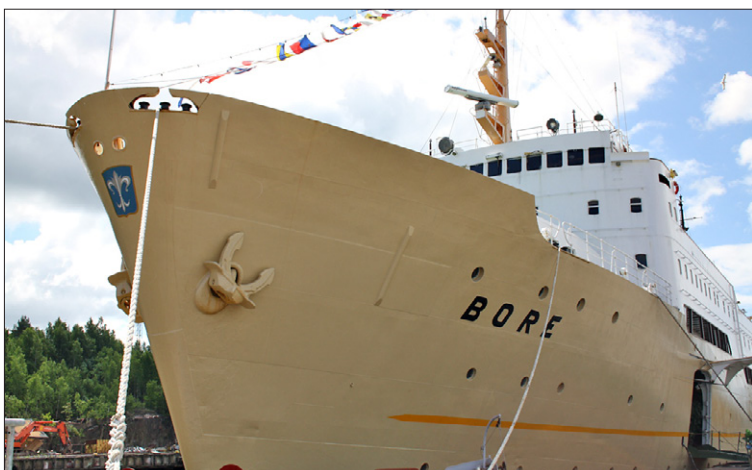
Taskulampun valossa näkyi, ettei tohtori-
mme ollut ihan äskettäin pessyt käsi-
sään, ehkäpä hän oli ollut ruuanlaitto-
puuhissa ja tulta syyttelemässä. Hilkka
sai vielä muutamia sanomalehtitötte-
lisiä pillereitä mukaansa ja niinpä hän
tervehtyi ja jo seuraavana päivänä jak-
soi vielä nousta yli 5000 metriin, Minä
jäin lievän vuoristotaudin oireiden vuoksi
kylään, jossa oli meijeri ja siellä tehtiin
mahtavan makuista juustoa, sitä samaa
mitä vastaan tulleet miehet selässään kul-
jettivat. Ja meijeristä saimme ostaa todel-
lista jakki-jugurttia.

Tästä hienosta retkestä on kohta 30
vuotta.

Liisa Niskanen,
Kuopion Retkeilijät

Retkeilijä

Päätoimittaja Hilkka Laitinen.
Työväen Retkeilyliitto ry:n järjestölehti.
Toimitus: Sturenkatu 27, 4. krs,
00510 Helsinki. Puh. 045 1369744.
tyovaenretkeilyliitto@gmail.com
ISSN 0783-165X
Painopaikka: Keski-Uusimaa Oy, Tuusula

Laivahotel Borea, Turku

Katmandussa Nepalin pääkaupungissa. Vaellus takana. Rivissä sherpat, keskellä Dava-opas. Vasemmalla Liisa, oik. räkätaudista terheentynyt Hilkka. Kuka lie ottanut kuvan.